

شناسه	تاریخ تهیه گزارش	رویه اجرایی	۱۴۰۰/۰۳/۰۴
عنوان موضوع	بررسی راه های توسعه فعالیت های دانش بنیان استان کرمان به لحاظ زیرساخت، تامین منابع و فرهنگ سازی		
مرجع طرح موضوع	دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی با مشارکت انجمن شرکت های دانش بنیان استان کرمان		
شرح موضوع	<p>در نظام تولیدی گذشته، منابع طبیعی، کار و سرمایه اصلی ترین منابع ایجاد ثروت و ارزش شناخته می شدند؛ در حالیکه امروزه، دانش و اطلاعات به مهم ترین عامل ایجاد ثروت در نظام های اقتصادی تبدیل شده و رشد و توسعه اقتصادی کشورهای پیشرفته جهان امروز تا حد زیادی مرهون تولید وسیع اطلاعات، دانش و فناوری های نوین در این کشورهاست. از طرفی، گسترش علوم و تغییرات سریع دنیای کنونی، سازمان ها را با چالش های متعددی روبه رو کرده است؛ به طوری که سازمان ها برای دستیابی به کارایی و نوآوری بیشتر و اقتصاد شکوفا، یکی از راه های تمایز خود از دیگران را در افزایش میزان اتکای خود بر دانش جست و جو می کنند. در وضعیتی که اهمیت عوامل تولید همچون سرمایه، نیروی کار، زمین و سایر منابع طبیعی به دلیل در دسترس نبودن یا عدم امکان جایگزینی کاهش یافته، دانش مهم ترین منبع تولید و تعیین کننده ی پیشتاز رقابت محسوب می شود. کشورهایی که اقتصاد خود را بر پایه اطلاعات و دانش بنا کرده اند، ظهور اقتصادی سریعی یافته اند و توسعه آنها به انتقال بیشتر دانش در پهنه اقتصاد متکی شده است. این در حالیست که اقتصاد کشورهای مبتنی بر منابع با چالش هایی از جمله افزایش آسیب پذیری در برابر شوک های خارجی، ایجاد فساد و رانت دولتی، خطر بیماری هلندی^۱ و موارد دیگر روبرو هستند. به طور مثال ونزوئلا به عنوان کشوری که با فاجعه اقتصادی و تورم بیش از ۱۰۰٪ روبروست، بیش از سه چهارم کل درآمدهای صادراتی و نیمی از مجموع درآمدهای دولت و حدود یک سوم تولید ناخالص داخلی خود را از محل صنعت نفت تامین می کند.</p> <p>بنابراین اقتصاد مبتنی بر دانش، اقتصاد نوینی است که در آن تولید، توزیع و استفاده از دانش، منبع اصلی رشد و ایجاد ثروت است. موتور محرک چنین اقتصاد هایی شرکت های دانش بنیان هستند که به منظور هم افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی و همچنین تجاری سازی نتایج تحقیق و توسعه در حوزه فناوری های برتر نقش دارند. به دلیل ریسک های ذاتی و ویژگی های خاص، یکی از چالش های موفقیت این شرکت ها، تداوم توسعه و پایداری آنها است. اما متأسفانه با وجود اثربخشی قابل ملاحظه این شرکت ها، آمارها نشان می دهد که بیشتر آنها در طول زمان یا از بین رفته و یا کوچک باقی می ماند و تعداد اندکی از آنها به شرکت هایی بزرگ تر تبدیل می شوند. همچنین ورود موفق به بازار و رقابت با عدم اطمینان بالایی همراه بوده و محدودیت های مختلفی در این زمینه وجود دارد. از این رو تعداد زیادی از این شرکت ها، به خصوص شرکت های جدید تر پس از ورود به بازار در اندک زمانی مجبور به ترک آن می شوند.</p> <p>استان کرمان نیز از این مهم مستثنی نیست. بر طبق آمار و ارقام موجود در حال حاضر باتوجه به وجود حدود ۶۰۰۰ شرکت دانش بنیان در سطح کشور و حدود ۵۷ شرکت دانش بنیان در سطح استان کرمان، رتبه استان در کل کشور ۱۷ (از ۳۱ استان) می باشد؛ که علی رغم برخورداری استان کرمان از پتانسیل ها و ظرفیت های منطقه ای فراوان به ویژه منابع طبیعی سرشار و اقلیم چهارفصل آن، پتانسیل بالای صنعتی، معدنی و کشاورزی و برخورداری از منابع انسانی متخصص در سایه ی دانشگاه، مراکز آموزشی، پژوهشی و پارک علم و فناوری، جایگاه چندان مناسبی نمی باشد. بنابراین با توجه به عدم توازن سرمایه گذاری در اقتصاد استان (منابع معدنی رو به اتمام)، قیمت تمام شده بالای</p>		

^۱ بیماری هلندی (Dutch disease) یک مفهوم اقتصادی است که تلاش می کند رابطه بین بهره برداری بی رویه از منابع طبیعی و رکود در بخش صنعت را توضیح دهد.

<p>محصولات و خدمات، روند تولید و ارائه خدمات زمانبر، عدم تولید کالای مبتنی بر تقاضای مشتری و عدم توجه به ارتباط میان دانش و تجاری سازی محصولات و خدمات به عنوان تهدیدات پیش روی استان و هم چنین با توجه به ۵ مورد از مهم ترین مشکلات مشترک بین شرکت های دانش بنیان فعال در سطح استان، که پس از برگزاری جلسات متعدد و بحث و بررسی به شرح زیر احصا گردیده اند،</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. تامین نیروی انسانی متخصص ۲. تامین سرمایه های مالی از طریق صندوق ها ۳. کسب مجوزها و استانداردهای لازم ۴. مشاوره و منتورینگ های تخصصی ۵. عدم شناخت و استفاده از محصولات دانش بنیان در استان <p>از آنجا که استان کرمان با در نظر گرفتن ظرفیت ها و پتانسیل های گسترده می تواند به عنوان پایلوت در حوزه دانش بنیان در سطح کشور مطرح شود، لزوم توسعه فعالیت های دانش بنیان به لحاظ زیرساخت، تامین منابع و فرهنگ سازی بیش از پیش ضروری به نظر می رسد.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • عدم وجود مراکز تخصصی جهت ارائه مشاوره های لازم در حوزه های مختلف کسب و کار، مالکیت فکری، اخذ مجوزها، استانداردها و ... • عدم وجود مراکز مطالعات تخصصی بخش خصوصی جهت انجام فعالیت و مطالعات پژوهشی و ایجاد بانک اطلاعاتی قابل استفاده • کمبود نیروی انسانی متخصص جهت رشد و توسعه شرکتهای دانش بنیان • عدم ارتباط موثر فارغ التحصیلان دانشگاهی با کسب و کارهای مرتبط • عدم اطلاع از نیازمندیهای شغلی صنایع و شرکتهای فناور در حوزه های مختلف • عدم توازن در توسعه زیر ساخت های لازم در حوزه فناوری مبتنی بر ظرفیتهای منطقه ای در سطح استان جهت استقرار شرکتهای فناور • عدم استفاده مناسب از خدمات، محصولات و ظرفیت شرکتهای فناور و دانش بنیان در صنایع و سازمانهای دولتی استان کرمان • عدم رشد مناسب ظرفیت منابع مالی جهت ارائه تسهیلات به شرکتهای دانش بنیان • عدم آشنایی جامعه و مدیران سازمانها با مفاهیم و خدمات حوزه فناوری نظیر فرهنگ کسب و کار فناورانه، اقتصاد دانش بنیان، شرکتهای دانش بنیان، پارکهای علم و فناوری، مراکز رشد و ... 	<p>ایرادات و مشکلات مطرحه</p>
<p>پیرو مسائل و مشکلات دریافتی از شرکتهای دانش بنیان فعال در سطح استان و در راستای بررسی راه های توسعه فعالیت های دانش بنیان، پس از برگزاری جلسه "هم اندیشی شرکتهای دانش بنیان و فناور" با محوریت انجمن شرکت های دانش بنیان استان کرمان در اردیبهشت ماه ۱۴۰۰ به منظور طرح مشکلات و پیشنهادات تعداد کثیری از واحد های مستقر در پارک و علم و فناوری و شرکت های دانش بنیان، دبیرخانه شورا نیز به موجب وظیفه قانونی خود، به بررسی موضوع و برگزاری جلسه های کارشناسی در تاریخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۵، ۱۴۰۰/۰۲/۲۲، ۱۴۰۰/۰۲/۲۷ و ۱۴۰۰/۰۳/۰۵ اقدام نمود.</p> <p>این جلسات با حضور ریاست اتاق، نمایندگان مرکز مطالعات و پژوهش های اقتصادی اتاق بازرگانی کرمان و هم چنین نمایندگان از انجمن شرکت های دانش بنیان استان کرمان، پارک علم و فناوری، خانه صنعت و معدن استان کرمان،</p>	<p>جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ</p> <p>۱۴۰۰/۰۲/۱۵</p> <p>۱۴۰۰/۰۲/۲۲</p> <p>۱۴۰۰/۰۲/۲۷</p> <p>۱۴۰۰/۰۳/۰۵</p>

شهرداری، واحد آموزش فنی و حرفه ای استان کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان، دانشگاه ولی عصر رفسنجان، دانشگاه شهید باهنر کرمان، صندوق پژوهش و فناوری، اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی، سازمان مدیریت صنعتی و شرکت دانش بنیان پایش گستر پرمون در محل سالن کنفرانس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان تشکیل گردید.

در این راستا معاون فناوری پارک علم و فناوری استان کرمان ضمن تاکید بر وجود چندین مشکل اساسی در سطح کلان که لازمه حل آنها برنامه ریزی و تدوین برنامه های دراز مدت است، مهم ترین چالش پیش روی حوزه توسعه فعالیت های دانش بنیان را عدم توسعه منابع انسانی مطرح کرده و تعدادی از مشکلات موجود در این حوزه را مدیریت نادرست، عدم وجود استراتژی، عدم وجود ساختار تحقیق و توسعه و نبود برنامه مشخص در حوزه توسعه فناوری برشمرد. و در ادامه افزود: در اغلب کسب و کارهای کشور، فقط رفع مشکلات مهندسی روزمره انجام می شود.

مدیرکل آموزش فنی و حرفه ای استان کرمان نیز ضمن تاکید بر این مطلب که نباید از بنگاه های اقتصادی مبتنی بر منابع معدنی استان انتظار حمایت و اخذ منابع مالی داشته باشیم، افزودند که بخش عمده مشکلات ما در حوزه توسعه فعالیت های دانش بنیان، مربوط به عدم شکوفایی نوآوری در دانش آموزان است. اقدامات و پیشنهادهای که در جلسات کارشناسی طی سالهای متمادی ارائه و اجرایی می شود، تا کنون نتیجه قابل توجهی نداشته است. لذا تا روی کسب مهارت دانش آموزان سرمایه گذاری نشود و فرهنگ رایج بین دانش آموزان تغییر نکند، (علی رغم اینکه در دراز مدت حصول نتیجه اتفاق خواهد افتاد) هیچ کدام از اقدامات ذکر شده مثمر ثمر نیست.

هم چنین در این جلسات موارد متعدد دیگری همچون ضرورت گذار از اقتصاد مبتنی بر منابع به اقتصاد دانش محور، مشکلات مربوط به عدم وجود نیروی انسانی متخصص و متبحر، لزوم ایجاد ارتباط موثر بین نیروی انسانی و صنایع بزرگ استان، اعطای تسهیلات مناسب به شرکتهای دانش بنیان، مشکلات ناشی از عدم وجود مراکز مشاوره و مطالعات تخصصی، تعیین پهنه فناوری برای استقرار شرکتهای دانش بنیان و فناور، علل عدم استفاده مناسب از خدمات و محصولات شرکت های دانش بنیان و اقدامات موثر در راستای فرهنگ سازی، آموزش و تبلیغات در حوزه فناوری و اقتصاد مبتنی بر دانش مطرح گردید و پس از بحث و بررسی با توجه به اهمیت موضوع در جهت بهبود وضعیت موجود، مقرر گردید پیشنهادات احصا شده زیر در صحن اصلی جلسه شورای گفتگو مطرح گردند.

- حمایت از راه اندازی مراکز مشاوره و مطالعات خصوصی در حوزه های تخصصی کسب و کار، مالکیت فکری، ارزش گذاری، اخذ مجوزها، استاندارد، صادرات، تجاری سازی، فروش و ...
- نیازسنجی مهارتهای مورد نیاز نیروی انسانی از شرکتهای دانش بنیان و فناور و برگزاری دوره های کوتاه مدت جهت افزایش مهارتهای عمومی، حرفه ای و تخصصی نیروهای انسانی در زمینه های مختلف
- راه اندازی مراکز کارایی در دفاتر ارتباط با صنعت دانشگاهها و تکمیل اطلاعات متقاضی و درخواست دهنده بصورت تخصصی
- تعیین پهنه فناوری برای شهر کرمان، مشخص شدن محل جغرافیایی و اخذ مجوزهای مربوطه
- اختصاص ساختمان های بلا استفاده سازمان های دولتی جهت استقرار شرکتهای دانش بنیان و فناور در سطح استان
- ایجاد بانک اطلاعاتی و رتبه بندی شرکتهای فناور و دانش بنیان استان کرمان، معرفی آنها به صنایع و اعلام نیازمندی صنایع به شرکتهای
- الزام صنایع و سازمانهای دولتی در استفاده از محصولات شرکتهای دانش بنیان و فناور در صورت دارا بودن کیفیت

پیشنهادات

<p>مناسب</p> <ul style="list-style-type: none">• تعیین صندوق پژوهش و فناوری بعنوان عاملیت تسهیلات تبصره ۱۸، تسهیلات استانی و کمکهای بلاعوض• افزایش سقف خط اعتباری صندوق ویژه شرکتهای دانش بنیان• اختصاص بودجه ای از طرف صنایع بزرگ استان و تعیین صندوق بعنوان عاملیت پرداخت• فرهنگ سازی، آموزش و تبلیغات در حوزه فناوری و اقتصاد دانش بنیان	
<p>مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران پیرامون ضوابط مکان یابی و استقرار شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و واحدهای فناور در محدوده، حریم و خارج از حریم شهرها به شماره ۳۰۰/۱۵۷۷۱۹ مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۴</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>